

1.

Turistické odznaky

Sto jarných kilometrov

Už najmenej dve storočia očarúva nejedného človeka zvláštny fenomén spoločenského života nazývaný zberateľstvo, čo je usilovná snaha zhromažďovať artefakty umeleckého, literárneho, technického, vedeckého, prírodovedného i starožitného charakteru. Zberateľstvo sa stalo vášňou mladých i starých ľudí. Predmetom zberateľského záujmu je nekonečné množstvo vecí a preto je aj veľmi veľa zberateľských zameraní. K nim, pravda prináleží aj zbieranie turistických odznakov.

Samu turistiku chápeme ako aktívny pohyb zameraný na poznávanie prírodných a spoločenských pomerov navštívenej oblasti. Ona vytvára a prehĺbuje citový a ochranársky vzťah ľudí k prírodnému prostrediu a živým tvorom v ňom.

Turistika sa rozvíjala najmä medzi obyvateľstvom miest v 19. a 20. storočí ako významný protipól jednostranného života ľudí, ktorí neboli /a mnohí aj v dnešných časoch ešte nie sú/ v prirodzenom kontakte s prírodou, ktorá poskytuje ľuďom všestranné možnosti pohybového uplatnenia a kultúrnovýchovného vyžitia.

Na Slovensku ako aj v niekdajšom Československu má turistika už jeden a polstoročnú tradíciu ako organizovaná spoločenská činnosť v turistických spolkoch, kluboch, oddieloch a iných záujmových zoskupeniach. Ich konanie a snaha sa odzrkadľuje tak v písomných záznamoch ako aj vo výtvarných dielach – kresbách, obrazoch, fotografiách, pamätných medailách, plaketách a odznakoch.

Stredobodom nášho záujmu sú tentoraz odznaky. A tých je nespočetné množstvo. Preto je nutné, aby sme ich zatriedili do praktického zberateľského systému, ktorý nám uľahčí prácu s nimi. Keďže nebudeme mať možnosť venovať sa všetkým skupinám odznakov, budeme voliť určitú špecializáciu.

ČLENENIE TURISTICKÝCH ODZNAKOV

A – Odznaky spolkov, klubov a oddielov

B – Odznaky pešej turistiky:

1. Sto jarných kilometrov
2. Prechody a pochody
3. Výstupy na vrcholy
4. Turistické zrazy
5. Vysokohorská turistika

C – Mototuristika

D – Vodná turistika

E – Cykloturistika

F – Expedície

G – Ochrana prírody a jaskyniarstvo

H – Turistické chaty, budovy, horské hotely

I – Hory, kopce, štíty, jazerá a pod.

J – Iné turistické odznaky

Turistickými odznakmi sa budeme postupne zaoberať v našich aukčných katalógoch v osobitnej prílohe.

STO JARNÝCH KILOMETROV

Sto jarných kilometrov bola náborová turistická akcia Zväzu turistiky pri Československom zväze telesnej výchovy, ktorá sa uskutočňovala na celom území bývalého Československa. Mohli sa jej zúčastniť všetci občania, organizovaní v turistických kluboch, ale aj neorganizovaní. Akcia spočívala v sérii niekoľkých kratších spoločných pochodoch, uskutočňovaných každoročne od prvej jarnej nedele do konca augusta. Viditeľnou odmenou bol kloповý odznak vydávaný každoročne v inej výtvarnej kreácii. Úlohou každého, kto odznak chcel získať, bolo za uvedenú dobu prejsť 100 kilometrov. Nie naraz, ale aspoň na piatich turistických pochodoch.

Podmienky plnenia odznaku 100 JKM sa mohli realizovať aj inak než pešou túrou, ale za iných kritérií:

Cykloturisti a vodní turisti (vodáci) mali absolvovať 250 km, vozidlom do obsahu 50 ccm 500 km a vozidlom nad 50 ccm 750 km.

Odznaky v rokoch 1970-1973 boli vydávané v českej aj slovenskej verzii. Podujatie vzniklo v roku 1957 a z toho roku je aj prvý odznak. Všetky odznaky sú opatrené zapichovacou ihlicou, ale ročník 1958 má aj upínaciu sponu.

KATALÓG

Sme si vedomí, že katalóg nemusí obsahovať všetky reálne vydané odznaky, že sa časom môže objaviť aj neznámy variant. Preto budeme radi ak nám zašlete vaše pripomienky či doplnky k nášmu súpisu.

Zároveň sme s potešením privítali tú skutočnosť, že turistické kluby sa opäť vrátili k tejto prospešnej akcii i k samotnému vydávaniu odznakov.

Pozn. 1970 – 1973 slovenská (a), česká (b) verzia; ročník 1973 zlatý kvet (c); ročník 1989 hnedá (d), svetlohnedá (e)

1957	1958	1959	1960	1961
1962	1963	1964	1965	1966
1967	1968	1969	1970 – a, b	1971- a, b
1972- a, b	1973 – a, b, c	1974	1975	1976
1977	1978	1979	1980	1981
1982	1983	1984	1985	1986
1987	1988	1989 – d, e	1990	1991

1992	1993			